

ALERT

EEN UITGAVE VAN *BRAL* VZW
federatie voor actieve bXlaars

Afzender:	België - Belgique
Bral vzw Zaterdagplein 13 1000 Brussel	P.B. - P.P. BRUSSEL X BC 6381

jaargang 17 - nummer 325 - januari 2007
afgiftekantoor BRUSSEL X - P3A9102

de lijn van bral

jaar van de energie

Zou je in 2007 verbouwen of overwegen eindelijk werk te maken van die zonnepanelen, extra isolatie onder je dak of een windmolen op je koer: ga ervoor! De subsidiepot wordt groter en meer ingrepen komen ervoor in aanmerking. En er is deze speciale energie-alert om je nog sneller over de streep te trekken.

Goede voornemens durven echter al eens te sneuvelen in het vooruitzicht van de vermeende paperassenberg. Verschillende organisaties helpen je graag op weg maar voor veel mensen blijft het 'een gedoe'. Geld alleen is dus onvoldoende om het energieniveau van het Brusselse huizenpark op een aanvaardbaar peil te brengen. Een laagdrempeliger aanpak dringt zich op.

Wij vonden de energie-audits van het Brussels energieagentschap (ABEA), de energiedienst van de stadswinkel, daarom een fijn initiatief. Een medewerker komt aan huis en weet je te vertellen welke ingrepen het interessantst zijn en voor welk budget. Vervolgens helpen ze je op weg met de papieren. Beter wordt het wanneer hij of zij ineens een lijst van aannemers opdiept die de job kunnen klaren. Zó ver gingen ze niet maar ze zaten in de goede richting. Wij zijn blijkbaar niet de enigen die er zo over dachten want die arme drommels waren al snel overboekt. Misschien moet het gewest werk maken van een heus 'energie-interventieteam'.

Een ander laagdrempelig initiatief komt van Netwerk Wonen. Via hun lokale antennes in de wijken stellen zij de nodige expertise en personeel ter beschikking. Voor en tussen de mensen als het ware. Eén van die antennes is ons eigenste Huis voor Stadsvernieuwing dat in 2006 het licht zag. Wij wensen die jonge spruit alvast het beste voor 2007.

En jou ook natuurlijk.

Albert Martens

Uittredend voorzitter

Ondanks de barre weersomstandigheden verbruiken Scandinavische huizen minder brandstof dan Belgische.

stoppen met stoken

ambitieuze energiecampagne in de maak

Dringen we het energieverbruik van onze gebouwen eindelijk drastisch terug via een massale investering in energieperformantie?

Onheilstijdingen over het klimaat waren weer legio in 2006. Binnen enkele jaren krijgt twee derde van onze aardbol bijvoorbeeld af te rekenen met extreme droogte, schijnt het. Overdrenen of niet? We zullen toch een tandje moeten bijsteken in de strijd tegen het broeikas-effect. Ook in Brussel.

In onze stad komt CO₂ vooral voort uit verwarmingsinstallaties. Installaties die een dikke som uit het gezinsbudget happen. In 2004 telden de Brusselse gezinnen gemiddeld 1.200 euro neer voor verwarming. Dit jaar zou dat oplopen tot 1.600 euro.

Onze vaak oude gebouwen zijn dan ook erg

povertjes of zelfs helemaal niet geïsoleerd. De gemiddelde isolatiedikte in de Belgische daken ligt op hetzelfde niveau als in de mediterrane landen en een stuk onder dat van onze buurlanden.

stop isolatie in je tank

Er is gelukkig een natuurlijke evolutie naar zuiniger woningen. Door de hogere energieprijzen steken mensen die renoveren of bouwen uit eigen beweging meer isolatie in hun dak of vloer. Jammer genoeg meestal nog te weinig. Bovendien gebeuren er maar een dikke 1.000 renovaties per

vervolg pagina 2

jaar in Brussel terwijl hier meer dan een half miljoen gebouwen staan (583 000 om exact te zijn)! Aan dit tempo duurt het eeuwen.

Er is natuurlijk ook hernieuwbare energie. Die mag dan wel in de lift zitten maar de stijging is veel te laag om op korte tijd onze groeiende energiehonger te stillen.

deutschland über alles

We moeten dus een reuzensprong voor minder energieverspilling realiseren. We moeten particulieren, bedrijven, verenigingen en overheden zin doen krijgen in condensatieketels, zonneboilers, hoogrendementsglas... Zelfs als ze niet van zin zijn om te verbouwen. Ons lichtend voorbeeld is Duitsland. De Duitse milieubeweging en de vakbonden zijn een alliantie aangegaan met de industrie, aannemers en architectenverenigingen. De Duitse overheid stapte daarin mee en pompte op drie jaar tijd een miljard euro in de campagne. De private sector liet zich overtuigen en deed vijf miljard duiten in het zakje. Eigenaars en huisvestingmaatschappijen kunnen via dit fonds kredieten aanvragen om energiemaatregelen te nemen. Op drie jaar tijd kregen 150 000 woningen een beurt.

'gef mô gaas'

Het Duitse voorbeeld schept goesting. Met de energiepremies heeft de Brusselse overheid in 2005 een eerste schuchtere stap gezet. Eigenaars kunnen nu financiële steun krijgen om te isoleren of een nieuwe ketel te plaatsen, los van verdere renovatieplannen. Ook voor huurwoningen, verenigingen of bedrijven. In 2007 zullen de beschikbare bedragen stijgen én nieuwe premies in werking treden (muurisolatie, warmtepompen, dubbele beglazing...). Ook een energie-krediet tegen een lage rente en het 'derde-betalersysteem' (zie verderop) krijgen een duwtje in de rug.

Heel tof maar het blijven nogabollen wil de Brusselse overheid haar gebouwenpark naar een aanvaardbaar energetisch niveau tillen. Hoor trouwens wie het zegt: "Onze visie is een plan in te voeren om het energieverbruik van ons gebouwenpark op vijftien jaar tijd te halveren", zegt Hugues Lateur van het kabinet van Minister Huytebroeck. "Maar daarvoor is zeker 200 miljoen euro per jaar nodig (eerste raming). Die hopen we te vinden in een 'alliantie voor de energieperformantie, economie en tewerkstelling' zoals in Duitsland."

We rekenen erop dat we de financiële sector kunnen overtuigen om te investeren in dit project. Ook de overheidsinvestering moet aanzienlijk stijgen. Om dat mogelijk te maken, is het project ingeschreven in het Contract voor de Economie en de Tewerkstelling. Een 'energiealliantie' naar Duits voorbeeld moet één van de paradepaardjes worden van deze regering. Het kabinet hoopt met haar 'energiealliantie' voor minstens 3 000 jobs te zorgen. Dat lijkt nog niet eens overdreven. Een studie voorspelt 7 000 jobs in Vlaanderen met het huidige Vlaamse energiebeleid. "Zo slaan we drie vliegen in één klap", zegt Lateur. "We verlagen onze uitstoot van broeikasgassen met 35% ten opzichte van 1990, we creëren jobs en we verlichten de energiefactuur van onze huishoudens."

the third man

Dat is exact wat Bral al enkele jaren vraagt. Maar hoe realistisch is dit project? Ten eerste moet er natuurlijk geld zijn. Veel geld. Waarom zouden gemeenten niet investeren? Op dit moment zijn er al enkele bedrijven die privé-kapitaal inbrengen in energieperformantie van derden. De derde-betalersregeling heet dat. Cenergie kan je bijvoorbeeld een som voorschieten om je verlichting te verbeteren. Je betaalt het voorschot terug via de winst op je factuur. Een gelijkaardig verhaal krijg je bij Fines. Maar deze bedrijven houden zich voorlopig alleen met kleine werken bezig. De reden is simpel: er is nog onvoldoende privé-kapitaal beschikbaar om te investeren in grotere projecten. Het gewest zal dus de financiële sector moeten warm maken, zoals in Duitsland. Theoretisch is dat mogelijk. Met de huidige oliepijzen en subsidies is de rendabiliteit van de investeringen in rationeel energiegebruik of hernieuwbare energie hoog genoeg. ABEA, het energieagentschap van de stadswinkel, schat dat je de kost van 15cm isolatie in het dak en 6cm in de muren op vier jaar kunt terugwinnen.

e = €²

Daarnaast komt het probleem van vraag en aanbod op de proppen. Want als de vraag naar verbouwingen of zonneboilers plots exponentieel stijgt, kan de sector dan wel volgen? De bouwsector klaagt nu al dat ze geen goede werkkrachten vindt. Is een stijging van jobs in deze sector dan wel realistisch? Volgens de vakbond wel.

Het ABVV schreef al in 2004 dat de sector gewoon niet graag allochtonen tewerk stelt. En dat ze te weinig investeert in opleiding en aantrekkelijker arbeidsomstandigheden.

En hoe zit het met de vraag? In 2006 zullen de Brusselse huishoudens 1 700 000 euro energiepremies aanvragen en gebruiken. De tertiaire sector 650 000 euro. Maar als die

som plots vertienvoudigt, vinden al die euro's dan nog wel hun weg naar hun doelpubliek? Dan zullen we alleszins uit de niche van de 'ecologische verbouwer' moeten breken en ook Jan met de Pet moeten bereiken. Sensibiliseren is dus de opdracht. En laagdrempelige begeleiding via terreinorganisaties. Netwerk Wonen, kom je tonen!

een netwerk van adviseurs

begeleiding bij renovaties en energie-investeringen

Zegt de naam 'Netwerk Wonen' je iets? Misschien ken je de leden van dat netwerk wel. Het gaat om tien verenigingen die actief zijn in de 'achtergestelde buurten'. Je hebt bijvoorbeeld Buurthuis Bonnevie in Molenbeek, Habitat & Rénovation in Elsene, RénovaS in Schaarbeek. En het Huis van Stadsvernieuwing van Bral vzw in Sint-Joost. De rode draad van dat netwerk zijn de subsidies van het Brussels gewest voor wijkontwikkeling. Anders gezegd: deze verenigingen hebben een mandaat om bewoners informatie te geven over stedenbouwkundige plannen in hun buurt en renovatieadvies.

isolatie en zonneboilers

Energie is niet de *core business* van deze verenigingen. Maar veel investeringen op het vlak van energie zijn een natuurlijk onderdeel van een standaardrenovatie. Als je vragen hebt over isolatie, energiepremies, zonneboilers of -panelen en dergelijke meer, kunnen de architecten van Netwerk Wonen je verder helpen.

Hieronder een lijst van de verenigingen en de buurten waarin ze actief zijn.

vereniging	buurt	telefoonnr.
Buurthuis Bonnevie	Buurt rond de Parvis & Bonneviepark in Laag-Molenbeek	02/410.76.3
Cafa	Sint-Gillis	02/600.57.37
Centre de Rénovation Urbaine/ Centrum voor Stadsvernieuwing	Anderlecht	02/522.62.23
Comité Général d'Action des Marolles (CGAM)	Marollen	02/511.25.03
Habitat & Rénovation	Elsene	02/639.60.10
Huis voor Stadsvernieuwing	Sint-Joost	02/217.56.33
La Rue	Molenbeek	02/410.33.03
RénovaS	Schaarbeek	02/215.85.16
Une Maison en Plus	Vorst	02/349.82.40

wondermiddel om energieverkwisting onder controle te houden?

de energiestaat van gebouwen

epg?

Hoewel je er waarschijnlijk nog nooit eerder van hoorde, zal die afkorting binnen afzienbare tijd gemeengoed zijn. De 'EnergiePrestatie van een Gebouw' geeft aan hoeveel energie een gebouw effectief verbruikt. Momenteel wordt er enkel naar de 'k-waarde' van een gebouw gekeken, een waarde die alleen iets zegt over het isolatieniveau. Belangrijk, maar het is niet bepalend voor het werkelijke energieverbruik. Dit varieert sterk in functie van verschillende factoren.

Het belang om deze EPG te evalueren, ligt in het feit dat het deze keer niet volstaat op theoretische wijze zijn goede wil te tonen maar dat er ook bepaalde resultaten moeten behaald worden.

waarom?

De EPG is oorspronkelijk een Europese richtlijn van 16 december 2002. De redenen voor deze maatregel behoeven geen verdere uitleg: klimaatwijzigingen en verbruik van fossiele energiebronnen.

De drie grote energieverslinders zijn industrie, transport en gebouwen. Die laatste zijn niet van de minste. In 2002 waren zij verantwoordelijk voor 40% van het Europese energieverbruik. In Brussel gaat 72% van het totale verbruik in rook op boven onze huizen en kantoren.

wanneer?

De Europese richtlijn definieert de grote lijnen maar de lidstaten dienen ze te concretiseren (berekeningsmethoden, controlewijze, enz.). Alles zou moeten klaar zijn voor 4 januari... 2006! Een jaar later zijn we er nog niet. In België is energie een gewestelijke bevoegdheid en ons hoofdstedelijk gewest is nou niet meteen het haantje de voorste. Concreet, de regering van het Brussels hoofdstedelijk gewest heeft een voorproject van ordonnantie goedgekeurd op 20 juli 2006. Tegen de tijd dat dit allemaal is omgezet in uitvoeringsbesluiten zijn we 2008 en is de EU al bezig aan een herziening!

hoe?

De nieuwe vereisten zullen niet onopgemerkt voorbij gaan aan de professionelen van de sector. Aan de particulieren evenmin. Huurders, eigenaars en kandidaat-kopers zullen de gevolgen zien.

Eerst de bouwheren. Alle bouwwerken, nieuw of renovatie, die een stedenbouwkundige vergunning behoeven, zullen een dossier moeten opmaken over het verbruik van het gebouw en de genomen maatregelen dit te verminderen. Dit werk valt onder de missie van de architect of een 'EPG-

Europa gaf zelf het goede voorbeeld en realiseerde een drastische energiewinst met de renovatie van het Berlaymontgebouw.

raadgever'. Een nieuwe sleutelfiguur in het hele constructiegebeuren. Hij controleert de conformiteit van de werken met het energiedossier en het werkelijk verbruik. Na controle reikt hij het fameuze EPG-certificaat uit. Dit document geeft het te verwachten niveau van energiebesparing aan.

Elk gebouw, nieuw of gerenoveerd, zal in het vervolg een EPG-certificaat hebben. Het certificaat zal deel uitmaken van de koopakte. Anders gezegd, de kandidaat koper zal bovenop de verkoopprijs ook de verbruiksprijs van zijn toekomstig goed kunnen vaststellen.

Hetzelfde geldt voor de huurder. Hij krijgt ook raad om de energiebesparing te optimaliseren.

Even het basisprincipe van energiebesparing in herinnering brengen. Ook al laten isolatie en nieuwe technologieën toe de energiefactuur te verminderen, goede gewoonten van de gebruiker blijven noodzakelijk. Het is niet nuttig zonnepanelen te installeren, als we de radiator laten aanstaan met een raam open. Klinkt onnozel maar op dergelijke manier kwamen de bewoners van lage-energie woningen in Nederland uiteindelijk aan een hogere energiefactuur.

voor welk resultaat?

De EPG-certificaten zullen de vastgoedmarkt overerven via nieuwe en gerenoveerde gebouwen met stedenbouwkundige vergunning. Brussel mag dan wel bijna volgebouwd zijn, ze zullen hun effect niet missen. Per jaar zullen rond de 350

nieuwe en 1 100 gerenoveerde gebouwen moeten voldoen aan de EPG-eisen. Te bescheiden? Niets belet u het voortouw te nemen en al werk te maken van uw eigen stulp.

Het spreekt voor zich dat zo'n omschakeling in de bouw- en vastgoedwereld niet gebeurt via enkele ruwe maatregelen. Veel details moeten nog op punt gesteld worden. Nog? We spreken hier al sinds januari 2006 over! Als het gaat om de luchtkwaliteit, lijkt de gewestregering bijzonder kortadendig.

Ruimer gezien hopen we dat de drie gewestregeringen van ons klein landje zorgen voor een zekere homogeniteit in de toepassing van de richtlijn. Hoewel een Brusselaar een beroep kan doen op een architect uit een ander gewest en omgekeerd, is het niet zeker dat dit ook zal gelden voor een energieraadgever. Bizar voor een energierichtlijn die de verschillende Europese landen op dezelfde lijn probeert te krijgen?

(nog) verder kijken

Dit alles betreft het energieverbruik van een gebouw. Vergeet niet dat in bepaalde gevallen het energieverbruik voor de bouw van een gebouw bijna gelijk is aan het verbruik gedurende de hele gebruiksperiode! Wanneer kunnen we een richtlijn verwachten over de energiestaat van de bouw?

Met dank aan E francois.dewez@ieb.be

omdat het niet altijd over centen moet gaan

verhoog je leefkwaliteit: isoleer je dak!

Er zijn verschillende manieren om iets aan je energieverbruik te doen: enerzijds zijn er de talrijke kleine en dagelijkse dingen zoals het uitschakelen van de waaklampjes. Anderzijds kun je verder gaan, de handen uit de mouwen steken en iets doen aan de energieprestatie van je huis. Als je dan nog geld over hebt, kun je investeren in alternatieve energieën (bijv. fotovoltaïsche cellen). Hierin investeren om al je energie langs je ongeïsoleerde dak te laten verdwijnen heeft weinig zin. Net zomin het zin heeft eerst te investeren in een super-de-luxe condensatie- of hoogrendementsketel om pas dan te isoleren. Uw ketel zal veel te groot zijn en inefficiënt werken. Beginnen bij het begin dus.

wat brengt het op?

Wie zich voorneemt de energieprestatie van zijn huis aan te pakken, heeft talrijke mogelijkheden die niet allemaal even efficiënt zijn. Gelukkig is er de samenvatting van het 'technisch rapport van de rendabiliteit van energiebesparende investeringen' van studie bureau 3E en de KULeuven. De studie onderzocht welke investeringen het meest opleveren in heel concrete situaties én hun terugverdientijd. Als stadsvereniging zijn wij niet zo zeer geïnteresseerd in *fancy* passiehuizen op het platteland of in de rand maar vooral in de opwaardering van het bestaande woningenpark.

We geven je alvast de prioriteiten (in volgorde) mee wanneer je iets aan de energiewaarde van je appartement/huis wilt doen. Eerst en vooral: Isoleer én verwarm met hoog rendement:

- breng voldoende en gelijkmatig verdeelde isolatie aan (ca. 15cm in het dak, 6-10cm in de gevel en in de vloer)
- plaats ramen met superisolerend glas en thermisch verbeterde profielen
- plaats een ketel op aardgas of olie met hoog rendement. Plaats ook thermostatische kranen. NB: uw water of verwarming bereikt **niet** sneller de gewenste temperatuur wanneer u een thermostatische kraan helemaal opendraait. Hiermee neutraliseert u de winst die een thermostatische kraan oplevert.

Klinkt logisch? In veel Brusselse huizen zijn dak, vloer noch muren geïsoleerd, is er enkel glas in houten profielen en staat er een standaardketel. Ook onze appartementsblokken hebben een bijzonder slechte energieprestatie. Hier kan er ook makkelijker met buitenisolatie gewerkt worden. In beide gevallen kan iemand 50% tot 60% besparen op zijn

Woonblokken als deze zuipen vaak energie.

Niet vervangen aub.

energiefactuur. Zeker bij appartementsblokken is dit een zware kost. Een kost die op termijn echter winst oplevert. Veel van die blokken zijn aan renovatie toe en zijn in handen van één of andere gemeentelijke huisvestingsmaatschappij. De gemeenten kunnen hier bewijzen dat ze er een ecologische en economische langetermijnvisie op na houden. Bovendien zijn de bewoners meestal 'sociale' huurders die de winst op hun energierekening goed kunnen gebruiken.

Wat het typisch Brusselse 'herenhuis' betreft: met deze investeringen maakt u ineens komaf met een vaak oncomfortabel binnenklimaat. En zo zijn we bij de titel: naast de energiebesparing is er dus ook de winst aan comfort en levenskwaliteit.

isolerend glas vs. patrimonium?

Yep! Zopas verscheen 'houten schrijnwerk, erfgoed en comfort verenigen'. Een brochure, zeg maar lofzang, over oude ramen en een warm pleidooi te niet te vervangen door 'superisolerend' glas dat niet in de oude raamprofielen past. Voor elk mankement vind je wel twee voordelen. Zo zouden dubbele ramen het binnenklimaat van een oud gebouw verstoren en de lichtcapaciteit verminderen. Het trauma van lelijke PVC-ramen in historische panden ligt waarschijnlijk nog te vers in het geheugen. De ramenindustrie zocht naar oplossingen maar tot op heden zouden ze niet verder raken dan 'karikaturale herinneringen aan de oude exemplaren'.

Een begrijpelijk standpunt. Er zijn natuurlijk wel nog veel 'niet-patrimoniale' gebouwen waar de huidige ramen zonder veel probleem kunnen vervangen worden. De vraag zal hier dus altijd blijven: waar ligt de grens? Wanneer is de patrimoniale waarde groot genoeg om het energieverlies erbij te nemen? Een discussie zo heikel dat we hiervoor graag te rade gaan bij **pétitions patrimoniale de l'ouvrant** via www.bralvzw.be (links).

isolatie vs. ventilatie?

Hier kunnen we kort en krachtig op antwoorden: neen! Ventilatie zorgt voor een goede luchtkwaliteit en is dus essentieel voor uw wooncomfort. En dit moet altijd primeren. Isolatie moet altijd hand in hand gaan met ventilatie. Ventileer wel verstandig: het is beter twee ramen op een kier open te zetten zodat de lucht kan circuleren dan eventjes één raam wagenwijd open. Ventileer overdag horizontaal en 's nachts verticaal. Iets geavanceerder: er bestaan luchtcirculatiesystemen waarbij er altijd verse lucht is in huis en de opgedane warmte weer wordt gerecupereerd. Wat men ook moge beweren: ook in een passiehuis mogen de ramen af en toe open.

zeker wonen

we raken er maar niet van af ...

koudwaterrees voor zonnepanelen

Meer mensen schrijven erover dan dat er zonnepanelen op de Brusselse daken staan. We hebben lang moeten zoeken maar we vonden iemand die het echt deed. In 2001 zocht het gewest mensen om de stap te zetten. Het aanbod was toen nog groter dan de vraag en Raymond Ceysens zat al snel op de eerste informatievergadering. Hij plaatste een zonneboiler die voor een groot deel van zijn warm water zorgt.

De meeste mensen weten dat er subsidies zijn voor zonnepanelen maar zien op tegen de 'papierwinkel'. Hoe viel dat mee?

Eerst en vooral moet ik zeggen dat hier om een proefproject ging. Apère (een hierin gespecialiseerde vzw, nvdr.) gaf goede informatie en kwam achteraf ook nog eens kijken. Het gewest plaatste ook een teller zodat het verbruik kan worden opgevolgd. Wat 'paperassen' betreft, zorgde de administratie van het gewest (het BIM) voor een lijst met erkende installateurs en subsidieformulieren. Subsidies die trouwens snel op mijn rekening stonden. Ik heb dus geen klagen over de administratie. Wél over de installateur die uiteindelijk de werken uitvoerde. Die heeft nooit een handleiding meegegeven of opgestuurd. Ik heb er dus geen flauw benul van of (ik veronderstel van wel) en hoe ik één en ander moet onderhouden.

Iedereen wil natuurlijk weten hoeveel dat uiteindelijk gekost heeft.

Er waren de subsidies van het gewest (1.100 euro) en van Sibelgaz (625 euro). Niet te versmaden maar de totale kost lag tegen de 4.000 euro. Aangezien ik ieder jaar 125 euro winst maak, kom ik dus op een afbetalingstermijn van vijftien jaar. Sommige gemeenten geven nog een extra premie.

Gevonden:
zonnepanelen
op een Brussels dak!

Geen spijt?

Absoluut niet. Het systeem werkt perfect. In de zomer is mijn tank van 200 liter al om 11 uur op temperatuur (85°C). Een groot deel van het jaar hoef ik niet bij te stoken. En dan zijn de omstandigheden nog niet optimaal. De zonnepanelen staan niet helemaal naar het zuiden gericht en worden geregeld beschaduwed.

Ondertussen is er echter al veel veranderd. Ik moest vroeger een stedenbouwkundige vergunning aanvragen (én betalen). Dat is nu niet meer nodig. Belangrijker is dat zo'n investering, hoewel gesubsidieerd, nu fiscaal aftrekbaar is en de premies omhoog gaan. Ik ben er dus eigenlijk wat te vroeg mee begonnen.

de naakte cijfers

Raymond zei het al: op enkele jaren tijd is er al heel wat veranderd. Ondertussen zijn ook fotovoltaïsche zonnepanelen betaalbaar geworden. Zij leveren i.p.v. warm water elektriciteit die gewoon op het net komt. Bij overproductie draait je elektriciteitsmeter terug zodat je eigenlijk een 'krediet' aan elektriciteit hebt dat je gebruikt wanneer het nodig is (hertenragoût laten pruttelen bijv.). Wij lieten ecopower, de specialist groene stroom in Vlaanderen, z'n groen licht werpen op de Brusselse situatie. De resultaten bij een gemiddeld verbruik:

financieel:

850 kWh productie per jaar (gemiddeld) = 1kWp = 8m² zonnecellen
Kostprijs: 6.000 EUR + 6% btw = 6.360 EUR
Subsidie: 1.750 EUR
Belastingaftrek: 2.560 EUR

totaal: 2.050 EUR netto te investeren

inkomsten: 150 EUR per groenestroomcertificaat van 1 000 kWh en ongeveer 0,15 euro per kWh minder kost voor elektriciteit = 850kWh/jaar x (0,15 + 0,15) = 255 EUR /jaar.
Deze investering verdient zich op 8 jaar terug (dat is gunstiger dan in Vlaanderen).

Opgelet: met het Brusselse subsidiesysteem (max. aftrek 1.750 EUR) is een grotere installatie veel minder gunstig. Een installatie van 2kWp verdient zich maar op 20 jaar terug.

nuttige adressen

Na het lezen van deze alert weet je ongetwijfeld wat te doen met je poen. Voor je eraan begint neem je best contact op met één van de onderstaande instanties:

Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM),
De administratie voor leefmilieu en energie van het Brussels hoofdstedelijk gewest
Dienst Info-Leefmilieu
Gulledelle, 100 – 1200 Brussel
T 02 775 75 75
F 02 775 76 21
E info@ibgebim.be
W www.ibgebim.be

Het BIM beschikt over publicaties en instrumenten voor energie-evaluatie. Bezoek eens hun webstek of loop langs bij de stadswinkel waar ze deze uitgaven ook verspreiden. Het BIM behandelt ook de subsidiedossiers.

Het **Brussels Energie Agentschap (ABEA)** is een dienst van de **Stadswinkel vzw**. Je kunt er terecht voor nuttige tips om je energieverbruik beter te beheren. Zoals gezegd in het voorwoord komen zij voorlopig niet meer bij je langs voor een persoonlijke audit. Op eenvoudige afspraak staat er wel een expert voor je klaar om je verder te helpen met je grote en kleine vragen.

Sint-Gorikspein 1
1000 Brussel
(Secretariaat: Anspachlaan 59 – 1000 Brussel)
T 02/512 86 19
E info@curbain.be
W www.curbain.be

Wie alles wil weten over hernieuwbare energieën in het algemeen en de mogelijkheden die voor Brussel geschikt en beschikbaar zijn, moet zeker en vast de **vzw Apere** contacteren.

Revolutiestraat 7 – 1000 Brussel
T 02/218 78 99
F 02/219 21 51
E info@apere.org
W www.apere.org

Les ateliers de la rue voot is een 'centre d'expression et de créativité'.

Zij leren je zelf zonnepanelen in elkaar knutselen. Raymond zijn broer (het zit blijkbaar in de familie) was er al bij en zijn zonnepanelen werken naar behoren. Het is een succes, tijdig inschrijven is dus de boodschap. 't is *en français* te doen maar laat dat je niet tegenhouden.

Vootstraat 91 – 1200 Brussel
T 02/762 48 93
F 02/779 01 05
E ateliers.voot@easynet.be
W www.voot.be

vergunningaanvragen in openbaar onderzoek

In het kader van de stedenbouwwetgeving en de milieuwetgeving moeten de aanvragen van sommige projecten aan een openbaar onderzoek onderworpen worden. Hieronder vind je een selectie van aankondigingen van de belangrijkste openbare onderzoeken. Je leest ze allemaal op <http://www.bralvzw.be/OO.html>
Contacteer dina@bralvzw.be voor de tussentijdse oogst.

BRUSSEL LOUIZA

handel – Baljuwstraat 1A
SPRL Mick Celtic Pubs vraagt een stedenbouwkundige vergunning voor de wijziging van het gebruik van het handelsgelijkvloers in de bar.
Tot 15/01/2007
Overlegcommissie op 23/01/2007

BRUSSEL NO/ LEOPOLDWIJK

GSM antenne – Kortenberglaan 89
BASE SA vraagt een stedenbouwkundige vergunning voor het bijvoegen van 3 UMTS antennes op de bestaande masten.
Tot 15/01/2007
Overlegcommissie op 23/01/2007

BRUSSEL NOORDWIJK

GSM-mast – Kruidtuinlaan 6
BASE SA vraagt een stedenbouwkundige vergunning voor het plaatsen van 4 technische kasten op het dak, 2 zelfdragende masten met elk een draagarm met een GSM antenne en een UMTS antenne, 1 mast met een minilink, 1 mast bevattende een draagarm met een GSM antenne en een minilink alsook een UMTS antenne.
Tot 15/01/2007
Overlegcommissie op 23/01/2007

regularisatie – Koning Albert II-laan 44-46

Hôtel Président WTC vraagt een milieuv vergunning II voor de regularisatie van verbrandingsinrichtingen (gas) met een warmtevermogen van 6 x 279kW, een overdekte parking voor 48 voertuigen, opslagplaatsen voor 2 x 25 000l stookolie, verkoelingsinstallaties en statische transformatoren met een drijfkraft van 2 x 800kVA.
Tot 15/01/2007
Overlegcommissie op 23/01/2007

ELSENE

exploitatie – de Meeûs square 19-20
MEMOSA 19 NV vraagt een milieuv vergunning IB met effectenverslag voor de uitbating van een woongebouw omvattende verbrandingsinrichtingen (2 x 130kW), garages, overdekte parkeerplaatsen (39 voertuigen) en een statische transformator (400kVA).
Tot 15/01/2007
Overlegcommissie op 14/02/2007

ETTERBEEK

GSM-mast – Tervurenlaan 32 tot 34
MOBISTAR NV vraagt een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen of verbouwen met wijziging van volume zoals het inplanten van een station voor radiotelecommunicatie voor UMTS, het plaatsen van 3 masten en 3 antennes op het dak van het gebouw evenals het plaatsen van 2 technische kasten op het dak.
Tot 19/01/2007
Overlegcommissie op 31/01/2007

uitbreiding – Aduatiekersstraat 119-121 en Sint-Michielslaan 17

NV HAPPY LOG vraagt een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen of verbouwen met wijziging van volume. Het wil de koer totaal overdekken om de horeca op het gelijkvloers te vergroten.
Tot 19/01/2007
Overlegcommissie op 31/01/2007

volumewijziging – Victor Jacobslaan 79-81

Stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen of verbouwen met wijziging van volume met name het verbinden, het verhogen en het verbouwen van 2 eengezinswoningen om er 5 appartementen in te richten.
Tot 19/01/2007
Overlegcommissie op 31/01/2007

Ambiorixsquare/Jubelpark – Sint-Pieterssteenweg 18-20

Stedenbouwkundige vergunning voor de wijziging van de bestemming of het gebruik van een deel van of het hele bebouwd goed, namelijk het veranderen van een garage tot een woning met 2 slaapkamers.
Tot 19/01/2007
Overlegcommissie op 31/01/2007

GSM-mast – Oudergemlaan 156

Clear Wire Belgium vraagt een stedenbouwkundige vergunning voor het installeren en het verbouwen zonder volumewijziging van een station voor radiotelecommunicatie namelijk het plaatsen van een mast van +3m met 4 antennes op de machinekamer van de lift, het plaatsen van een mast van +3m met 2 antennes op het dak alsook het installeren van 2 technische kasten op het gelijkvloers (op de koer).
Tot 19/01/2007
Overlegcommissie op 31/01/2007

GANSHOREN

oprichting – Negen Provinciënlaan

Stedenbouwkundige vergunning voor de oprichting van een appartementsgebouw.
Tot 19/01/2007
Overlegcommissie op 23/01/2007

uitbreiding – Keizer Karellaan 263

Stedenbouwkundige vergunning voor het uitbreiden van een gebouw.
Tot 19/01/2007
Overlegcommissie op 23/01/2007

wasserij – Keizer Karellaan 7

BEGOZA & FILS vraagt een stedenbouwkundige vergunning en een milieuv vergunning IB voor de exploitatie en de inrichting van een industriële wasserij.
Tot 19/01/2007
Overlegcommissie op 23/01/2007

SCHAARBEEK

heroprichting – Joseph Brandstraat 88 en Houffalizeplein 16

Stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van bijgebouwen, het herbouwen van het gelijkvloers en het inrichten van een woongelegenheden op het gelijkvloers en van 6 bijkomende woongelegenheden aan de verdiepingen.
Tot 16/01/2007
Overlegcommissie op 26/01/2007

uitbreiding – Brabantstraat 185

Stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van bijgebouw op het gelijkvloers en op de kelderverdieping om zo de handelszaak te kunnen uitbreiden.
Tot 16/01/2007
Overlegcommissie op 26/01/2007

uitbreiding – Vondelstraat 81

Stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van een bijgebouw op de tweede verdieping.
Tot 16/01/2007
Overlegcommissie op 19/01/2007

handel – Rogierlaan 32

Stedenbouwkundige vergunning voor de bestemmingswijziging van een gebouw bestemd voor een handelszaak, productieactiviteit en 2 woningen in 4 appartementen met de bouw van een bijgebouw op het gelijkvloers.
Tot 16/01/2007
Overlegcommissie op 26/02/2007

St-LAMBRECHTS- WOLUWE

plein/weg – Yorkshirelaan

BESIX Real Estate Development vraagt een stedenbouwkundige vergunning voor het aanleggen van een nieuwe wegenis en een groen plein binnen de perimeter van het Bijzonder Bestemmingsplan nr. 60 (wegenis haaks op de Yorkshirelaan).
Tot 30/01/2007
Overlegcommissie op 13/02/2007

meer openbare onderzoeken op
www.bralvzw.be

Alert is het maandelijks berichtenblad van Bral vzw

redactie/administratie:
Bral vzw
Zaterdagplein 13 - 1000 BRUSSEL
T 02 217 56 33
F 02 217 06 11

Medewerkers:
Françoise Alaerts, Ben Bellekens,
Dina Claes, An Descheemaeker,
Maarten Dieryck, Hilde Geens,
Peter Mortier, Joeri Thijs,
Steyn Van Assche, Piet Van Meerbeek

Jaarabonnement: € 10 te storten
op rekening 001-2154937-61
van Bral vzw - 1000 BRUSSEL
copyright ©: overname
van artikels aanbevolen
mits bronvermelding

